

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

ผู้วิจัย นางสาวกุสุมา ดาวประสงค์

ปีที่ศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) พัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3) ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูและบุคลากร ผู้ปกครองและนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า โรงเรียนยังขาดเป้าหมายในการพัฒนาทักษะการคิดร่วมกัน การจัดทำหลักสูตรขาดการบูรณาการทักษะการคิด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เน้นทักษะการคิด ครูขาดการกระตุ้นกระบวนการคิดให้กับนักเรียน และการวัดและประเมินผลเน้นความรู้ความเข้าใจมากกว่าการเน้นกระบวนการคิด จากการวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน ประเด็นที่ต้องการพัฒนามากที่สุด คือ ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและการดำเนินการวัดและประเมินผลที่เน้นทักษะการคิด โดยการใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นฐานในการพัฒนา

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนำผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาเป็นกรอบในการร่างรูปแบบ มีองค์ประกอบหลัก คือ 1) การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดความต้องการ การสร้างความตระหนักและความคิดริเริ่ม การจัดทำรูปแบบ การปฏิบัติตามและ

ปรับปรุงพัฒนา การนำรูปแบบไปใช้ การติดตามและประเมินผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผล 2) องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด มี 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การกำหนด เป้าหมายร่วมกันเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด การจัดทำหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิด และการวัดและประเมินเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด 3) องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน ภาวะผู้นำร่วม ทีมร่วมแรงร่วมใจ เรียนรู้ร่วมและพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร และการบริหารจัดการชุมชนที่ดี โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้อยู่รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบัวงามวิทยา พบว่า 1) ผลการประเมินการดำเนินงานตามองค์ประกอบที่สะท้อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งการประเมินตนเองและบุคคลภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการประเมินการดำเนินงานตามองค์ประกอบที่สะท้อนการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด ทั้งการประเมินตนเองและบุคคลภายนอก อยู่ในระดับมาก และ 3) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและนักเรียนของโรงเรียนบัวงามวิทยา มีความพึงพอใจต่อการใช้อยู่รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัยการพัฒนาอยู่รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิด โดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้องและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้จริง